

IZJALOVITEV NEVTRALNOST- NE POSTAVE

Roosevelt je izjavil časni-
karjem, da postava o nev-
tralnosti ni služila svrham
miru, temveč obratno, je
hodila diktatorje v nji-
hovih grožnjah.

WASHINGTON, 7. marca. —
Roosevelt je izrazil
svoje preprčanje in obza-
vanje, da naš nevtralnostni
stati ni služil stvari miru, pač pa
nasprotino, celo opogumil ne-
stare narode v njihovih grož-
njah z vojno.

Predsednik je podal tozadev-
izjavo na konferenci s časni-
kri. Vprašan, če si bo priza-
val doseči preklic tega zako-
ja predsednik dejal, da zade-
danes še ni na dnevnem re-

Kar se tiče njegove izjave, da
ta postava celo opogumila go-
narode v njihovih grož-
njah z vojno, je splošno znano,
je bilo mnogo uradnikov ad-
ministracije mnenja, da je bil A-
f Hitler silno ojačen v svojih
tevah napram demokraciji
in češki krizi lansko jesen,
je vedel, da bi njegovi so-
zniki v slučaju vojne ne mo-
črpati svojih potrebiščin iz
zadnjih ameriških virov. — Res-
nostega naziranja se je iz-
tala tudi v zadavi španske ci-
vejne.

ombe so bile 22 let v bančni shrambi

ovek, ki je položil bombe
v shrambo, jih ni mogel
zeti ven, ker je bil med
zem izgubil ključ shram-
be.

CHICAGO, 7. marca. — V
ostni shrambi neke tukaj-
še banko so našli četvero-
let. V zvezi s temi bomba-
mi policija zaprla 75-letnega
molda Fausta, naturalizira-
na Nemca, ki je priznal, da je
del bombe leta 1917 ter jih
razstreliti na nekem pa-
tienten shodu, ker ni hotel,
čeških shramb, ker je dežela v vojno zoper-
ovo domovino.

Pravnički povek, da je izgubil
vostnostne shrambe, ko se
izdeloval 14 mesecov v ječi za-
vezljevanja. Ko se je vrnil
z vitezom, ni mogel vzeti bomb iz
shrambe, ker ni imel ključa. Za-
mena na leto za shrambo, do-
bo živel, nakar naj njegove
zgodilo, da se ni omenjena
odača premestiti svo-
prostoroč. Ko je napočil čas-
ne vitezove, ker se Faust na pova-
banke, da odpre svojo
shrambo in vzame iz nje, kar je
shrambo, ni oglasil, je banka
Fausta so zaprla.

Seja
Načrtna se članicam dru-
žine "Friendship Grove" št. 125
da se vrši prihodnja seja
marca, točno ob 7. zvečer. Po
se vrši skupni sprejem no-
člani v spodnji dvorani S.
Doma, pod avspicijo vseh
podmeni društev. Navzoči bodo
vežbalni krožki te organi-
zacijski.

Doma iz bolnišnice
Joe Samsa, 15913 Grovewood
Ave., se je vrnil iz University
bolnišnice in se nahaja na do-
mu, kjer ga prijatelji lahko o-
biščijo.

Martinova unija ne bo sprejemala v svoje vrste komunistov, fašistov in nacistov

Martin pravi, da stoji za njim 200,000 članov, Thomas pa trdi, da predstavljajo njegovi delegati komaj 17,580 včlanjenih delavcev, ki bodo pa kmalu zopet pod okriljem CIO organizacije.

DETROIT, 7. marca. — Marti-

ZVIŠANJE MESTNEGA BUDŽETA

Burton bo zahteval \$448,490
povišanja budžeta za leto
1939. — Okraj naj pre-
vzame skrb za dobrodel-
nost in siromake.

Rutinsko poslovanje mesta
Cleveland, vključno utilitetne-
ga departmanta, bo stale leta
1939 \$448,490 več kakor je sta-
lo leta 1938, kot izkazuje analiza
predlaganega mestnega bud-
žeta, katerega bo predložil žu-
pan Burton jutri mestni zborni-
ci.

To povisano svoto pa se bo
rabilo samo za izdatke rednega
poslovanja in ta denar ne bo pri-
šel v poštev pri izdatkih, ki jih
bo imelo mesto še z relifom, s
poddoru za WPA, za odpadlevanje
dolgov ali za splošno izbolj-
šavo mestnih naprav.

Na včerajšnji seji mestne
zbornice je councilman Herman
E. Kohen dejal, da se mora me-
sto Cleveland odpovedati oskrbi
in odgovornosti vseh slučajev
dobrodelenosti, za katere bi mor-
ali skrbeti okraj, s čemer bi si
mesto prihranilo milijone dolarjev.
Kohen je dejal, da so med
temi ustanovami, za katereh
skrb bi moralo mesto odvaliti
odgovornost s svojih ramen,

Sunny Acres sanatorij za tuber-
kulozne, Boy's Farm, Girls'
Farm ter mestna bolnišnica, v
kateri se brezplačno oskrbuje
siromašne bolnike.

"Pred šestimi leti je vladal
spor med mestom in okrajem,
ker je bilo rečeno, da nam okraj
dolguje poddrugi milijon dolarjev
za oskrbo siromašnih bolni-
kov," je dejal Kohen. "Zdaj nam
pa okraj dolguje že nadajni mil-
ijon dolarjev. Zakon navaja, da
je za te zadeve in stučaje odgovoren
okraj, ki mora prevzeti
zanje tudi skrb in odgovornost".

Waterloo Grove WC št. 110
Članice dr. Waterloo Grove,
št. 110, WC se opozarja, da se
vrši redna mesečna seja v četr-
tek večer, 9. marca v SDD in ne
v petek kot po navadi. Vršila se
bo "district meeting" in spre-
jem novih članic pod vodstvom
naših glavnih uradnic. Vabljene
so članice Friendship, Collin-
wood, St. Clair groves in sploh
vsra Woodmen Circle društva.

Zahvala
Ženski odsek S. D. Doma se
zahvaljuje vsem slovenskim tr-
govcem, ki so jih darovali lepe
dobjitke za maškeradno veselico.
Hvala Mr. T. Krašovec za dar,
ki ste ga podarili našemu odseku
v obliki \$5. Iskrena hvala vsem
skupaj! — Mary Rijavec.

Predavanje
V četrtek, 9. marca se vrši v
East High šoli začetno predava-
vanje, ko govori Dr. Jacob
Meyer o "narodnih problemih".
Vstopnina je prostota in občinstvo
je vabljeno, da se udeleži.
Pričetek je ob 7:30 zvečer.

Vile rojenice

Vile rojenice so se oglašile pri

državni Mr. in Mrs. Louis Žele

ter pustile v spomin zalo hčerko.

Mati in dete se nahajate v

Women's bolnišnici kjer se do-

počutita. Oče je sin pozna-

nega pogrebniča Jos. Žele, ki po-

stane sedaj zopet stari oče. —

Čestitke!

Smrtna kosa

V sredo zjutraj je po dolgi in

mučni bolezni preminil Frank

Henikman, stanujoč na 439 E.

156 St. Pogreb se vrši iz po-

grebnega zavoda J. Žele in Si-

novi na 452 East 152 St. Več

poročamo prihodnjie.

Doma iz bolnišnice

Joe Samsa, 15913 Grovewood

Ave., se je vrnil iz University

bolnišnice in se nahaja na do-

mu, kjer ga prijatelji lahko o-

biščijo.

Tajnica

Načrtna se članicam dru-

žine "Friendship Grove" št. 125

da se vrši prihodnja seja

marca, točno ob 7. zvečer. Po

se vrši skupni sprejem no-

člani v spodnji dvorani S.

Doma, pod avspicijo vseh

podmeni društev. Navzoči bodo

vežbalni krožki te organi-

zacijski.

ZLATO IZ EVROPE

Ena največjih pošiljatev zlata iz Evrope je dospela te dni s parnikom Noordamom iz Holandske, ki je pripeljal v New York za 23 milijonov dolarjev zlatih palic. Na sliki vidimo vladnega uradnika, ki beleži število zabojev.

Uspešen protest naših Domov v Columbusu

Predloga za zvišanje licenčnih pristojbin za klube ubita.

Sinoč se je vršilo pred držav-

no zakonodajo v Columbusu za-

slišanje glede predloga za zviša-

nje licenčnih pristojbin za klube

od \$200 na \$1000 ali \$1500. Cle-

velandski narodni domovi so bi-
li počitno zastopani. Imeli

so pri zaslišanju 12 zastopnikov.

Zastopali so: S. N. Dom na St.

Clair Ave., Joseph Skuk, John

Tavčar in Ludvik Medveshek;

Slovenski Dom na Holmes Ave.,

Mike Lah in Frank Baraga; Slo-

venski Društveni Dom na Re-

cher Ave., Andy Ogrin; S. N.

Dom na 80. cesti (Newburgh)

Louis Supan; Slovensko Delav-

sko Dvorano na Prince Ave., Fr.

V. Opaskar in Max Traven; S.

N. Dom na Maple Heights, Albert

Vrček; Jugoslovanski Delavski

Dom v West Parku, Anton Ho-

sta, ter Hrvatski dom "Sloboda"

v Collinwoodu, Jos. Polovič.

To pomeni, da je predloga v

tej obliki kot je bila predložena,

ubita oziroma položena na mizo.

V tej obliki se gotovo več ne po-

javlja. Ubila jo je brez dvoma cle-

velandska delegacija, katere del

so tvorili tudi zastopniki naših

narodnih Domov.

Pričakuje se, da bo predsednik

Roosevelta ponovno nujno ap-

eliral na obe organizacije, da se

sporazumeta in skleneta mir,

katerega ljudstvo komaj čaka.

PRIČETEK DELAVSKIH RAZPRAV V WASHINGTONU

Predstavniki obeh delavskih organizacij so
se včeraj sestali v Beli hiši s predsednikom
Rooseveltom.

PREDSEDNIK ŽELI SKORAJŠNJE SPORAZUMA V DELAVSKIH VRSTAHL

WASHINGTON, 7. marca. —

Odbora, ki reprezentirata obe
delavski organizaciji, Ameriško
delavsko federacijo in Kongres
za industrijsko organizacijo, sta se sestala danes s predsed-
nikom Rooseveltom, da prične-
ta pogajanja za končanje med-
sebojne tri leta trajajoče civilne
vojne.

Prva konferenca ob 2:30 po-
pođne

Prva konferenca med šestimi
člani obeh organizacij, delavsko
tajnico Frances Perkins in pred-
sednikom Rooseveltom je bila
določena ob 2:30 popoldne.

Pričakuje se, da bo predsed-
nik Roosevelt ponovno nujno ap-

eliral na obe organizacije, da se
sporazumeta in skleneta mir,

katerega ljudstvo komaj čaka.

Predsednik želi sporazum

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

»ENAKOPRAVNOST«

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-5312
Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Po raznašalcu v Clevelandu, za celo leto.....	\$5.50
za 6 mesecev.....	\$3.00; za 3 mesece.....
Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mexici za celo leto.....	\$6.00
za 6 mesecev.....	\$3.25; za 3 mesece.....
Za Združenje države za celo leto.....	\$2.00
za 6 mesecev.....	\$1.50
Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemskie države: za celo leto.....	\$2.50; za 3 mesece.....
Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleve- land, Ohio under the Act of Congress of March 3rd, 1879.	\$1.50
za celo leto.....	\$4.00; za 6 mesecev.....

104

ODKLONITEV ITALIJANSKIH SNUBCEV

Te dni je bil na Poljskem "na lovu" italijanski minister zunanjih zadev Galeazzo Ciano, ki je lovil v poljskih luhah merjase ter si prizadeval ujeti tudi polkovnika Becka, poljskega ministra zunanjih zadev, kar pa mu je temeljito izpodletelo. Ciano se je vrnil v Italijo s poljskim odlikovanjem in zagotovilom poljskega prijateljstva.

Ciano je dobil v Varšavi zagotovilo poljskih simpatij z italijanskimi aspiracijami, toda nobene obljuhe, da bo Poljska ostala neutralna v slučaju, če pride do oboroženega spopada med Italijo in Francijo zaradi italijanskih spiracij v Sredozemlju. Prav tako se je moral vrniti brez podpisa Poljske na svojem protikomunističnem paktu, ki ga je prinesel s seboj v žepu, pripravljenega za to priliko.

Beck je pretkan diplomat, ki ne izbira sredstev za doseglo svojih ciljev. Največji strah povzroča Poljski skrb, da si bosta lepega dne nemški Reichswehr in sovjetska armada izbrala Poljsko kot svoje bojišče, na katerem mislita medsebojno obračunati. Za Poljsko bi pomenila rusko-nemška vojna veliko tragedijo, toda nič manjše tragedije ne bi pomenilo tudi rusko-nemško prijateljstvo.

Kar bi polkovnik Beck smatral za idealno stanje, bi bila večna jeza med Rusijo in Nemčijo, ki pa ne bi nikoli izbruhnila v vojni. Polkovnik Beck ima navado staviti na vse konje, toda na nobenega previseke vsote. Poljska zveza s Francijo še vedno drži, toda prav tako držita tudi njeni pogodbi medsebojnega nenapadanja z Nemčijo in Rusijo. Lansko leto se je Beck na primer zaviti na berlinsko-rimsko os, ko je šlo za Češkoslovaško, toda istočasno pa je pustil dobro stojecu stavo pri demokratičnih državah, ko ni hotel podpisati protikomunističnega pakta.

Poljska, ki je doživel svoj preporod v svetovni vojni, je država, s katero je treba računati. Njena površina je enaka površini ozemelj držav Ohio, West Virginia, Kentucky in Tennessee. Njeno prebivalstvo šteje skoraj 40 milijonov duš, število njene armade, ki je pripravljena na spopad, če jo le grdo pogledaš, šteje 275,000 mož redne vojske, njen predsednik pa ima oblast diktatorja. Politika Poljske stremi za tem, da je dežela neprestano vojaško pripravljena ter da živi v najboljših odnosajih z vsemi svojimi sodi. Njena pogodba medsebojnega nenapadanja, ki jo je sklenila z Rusijo, ima trajati šest let, preden poteče, njen "prijateljska" pogodba z Nemčijo pa ima še petletni rok. Pri vsem tem pa ne gre pozabiti tudi na silno vojaško in finančno podporo, ki jo prejema od Francije.

Kdor pozna Becka in njegovo široko vest, kadar gre za diplomatske spletke, se ne bo čudil, da ni Ciano kljub svojim sladkim besedam pri njem ničesar opravil. Dočim je oficijelna Poljska sprejemala Ciana ter priprejala njemu na čast razne slovesnosti, pa so poljski dijaki rjuli po cestah ter pljuvali na Nemčijo, partnerico italijansko-rimske osi. Na nekem trgu v Varšavi je bil tak kralav, da je morala povorka, v kateri se je vozil italijanski minister, obrniti pred trgom, preko katerega je hotela, ter si izbrati drugo pot. Brezvomno je moral imeti Ciano kaj mešane občutke, ko je videl, kako spoštujejo Poljaki vsemogočnega italijanskega partnerja — Nemčijo.

Polkovnik Beck je pazno in vlijudo poslušal Cianove nazore, v katerih mu je razlagal italijanske aspiracije ter se celo ponudil, da se bo Italija zavzela tudi za to da dobidi tudi Poljska na račun Francije nekaj kolonij. Ko pa je Ciano končal, ga je Beck obvestil, da namerava odpotovati še ta mesec v London, kjer se bo sestal z angleškimi državniki in s francoskim ministrom zunanjih zadev Bonnetom, ki ima glede oddaje francoskih kolonij tudi nekaj besede. Mimogrede pa mu je še omenil, da pričakuje Poljska od Anglije vsak čas 50 milijonov dolarjev posojila...

Da pa Ciano vsaj nekaj odnese iz Poljske, kamor je prišel s tako velikimi upi, ga je poljska vlada odlikovala z redom Belega orla, katero odlikovanje so Poljaki takole komentirali: "Kadar nočemo izpolnitvi svojim prijateljem njih želja, jih enostano odlikujemo..."

UREDNIKOVA POŠTA

Od zapadnih Slovencev

Kampanja za Slovenski narodni dom na zapadni strani Clevelandu je prišla do cilja, namreč, da se je kupilo zemljišče v poslopje, katero nam bo uspevalo v bodočnosti. Tako bomo imeli nekdaj svoje stališče, da nas ne bodo mogli preganjati, kakor dosedaj. Seveda, govorica se je že pričela od časa, ko so bili dolari za eno colo daljši kot sedaj.

Odgovor je, da ljudje pravijo da so sedaj preslabi časi za takov stvar.

Seveda, da niso dobri časi, ker veliko ljudi ne dela, večino jih dela na WPA za \$60 na mesec in tudi veliko jih je na brezposelnosti zavarovalnini ali v penzionu. V starem kraju so imenovali tak denar almožno.

Tudi klubov blagajnik dobiva po starokranjsko rečeno almožno ali penzion — in sicer za 16 tednov kot je vsem znano v svobodni državi potem pa hajdi.

Pa vkljub temu, da so ravno slabí časi, seveda je malo bolj težko pa če se bomo skupno prejeli bomo lahko uspevali, kar smo že začeli, da bomo lahko rekli, da gremo v svoje stališče in da nam ne bodo mogli drugi zapirati vrata, ob polnoči, če imamo kako zabavo in po vrhu tega še draga najemnino plačevali za štiri vesele ure, da se zavabimo.

Akoravno smo Slovenci tu na zapadni strani bolj raztreseni, pa vseeno če bomo skupno delovali in eden drugemu roko podali, da bomo z veseljem gledali na naš uspeh v bodočnosti. Jaz mislim, da ni večjega veselja kot, da se združimo in z veseljem eden drugega pozdravimo. Če si v resnici človek premisli zakaj bi bilo sovraštvo med ljudmi, in če popolnoma premisli je življence prekratko za to.

Opominjam vse zapadne Slovence, da se udeležijo v polnem številu klubove seje kadar se vrši. In opominjam, da vsi na sejo, in ako katerega čevljija tiščijo, se naj oglasi, kako vam kaj ugaja ta gospodarski odbor, da se naj pomnoži, ali se spremeni ali kako se vam kaj pojše zdi. To omenjam ravno zato ker vidi le malo zanimanja. Rad bi vedel kaj je vzrok za to. Če je kakšna cestnost se mora pustiti popolnoma na strani in vse na sejo in se lahko stvar tako popolnoma reši.

Seveda pri taki zadevi so vedno dve stranki tu ne morem reči, da so si nasprotne. Samo male te bojijo kako bo kaj uspelo. Pa ko bi vsi skupaj malo več korajže dobili bi bil lahko lep uspeh. Samo veste, da će obujete nove čevlje, vas bodo noge bolje, če pa stare popravite, boste toliko lažje hodili, pa tudi zaplesali. Veste kaj ti čevlji pomenijo? Zato ker smo kupili staro posestvo. Toda vsak delničarka, ki pride glede posetvo mu je po volji. Saj sami veste, da za vse nikdar ne bo, in če hočemo enkrat dosegeti naš cilj moramo skupno delovati, in malo si bome moralni tudi samo žrtvovati.

Bratje in sestre, da se pripravimo za balinjanje bomo morali tako kot včasih Adam in Eva prijeti za pike in lopate in tako narediti prostor, da bo kot paradiž. Prestor je ravno na glavnih cesti, E. 68 in Denison Ave. V resnici, aki bi bili malo boljši časi bi na vsakega Slovence na zapadni strani prišlo le malo plačilo kakih trideset dolarjev na vsakega.

Sedaj ko se pa malo bolj slabi časi, pride pa malo več na vsakega. Pa bomo lahko rekli, Čebe, vsi nas-preganjajo iz ene-

da imamo svoj dom, da nas ne bo noben ob polnoči izgnal iz dvorane. Takrat ko bo ura polnoč bomo lahko še naprej se veselili, ker je že stara navada, da se šele takrat ljudje pričnejo veseliti.

Zato se dajmo združiti in svoje stališče ustanoviti.

In ne pozabite, kar ste se obvezali izpolniti, dajte. Dobro vesela, da v združenju je moč. In tudi druge, ki še niste obljubili vabim, da pridejte na pomoč, ker bo veliko različnega dela, da si uredimo naše bodoče stališče, ker se bomo shajali skupno in tudi balinčali.

Carl Valentine,
blagajnik kluba

Ne pozabite tega

Se je čas! Vsi skupaj na 22. marca pojdemo na volišče in volimo vsi skupaj nasproti novim davkam. Lahko si mislite, ako bodo višji davki, da bodo tudi višje najemnine, tako, da bomo vsi skupaj oškodovani in gospodar se nam bo pa smejal in za naše krvave žulje cigare kadila. Toraj ne pozabite tega dneva, da ne bo zopet čivkanje da so previšoki davki in previšoka najemnina. Zbudite se in se potrudite za teh par minut. — J. Umet.

Od zapadne strani

Zenski odsek Kluba Zapadnih Slovenskih društev vas vabi, da pridejte v obilnem številu pokrstiti vse Jožete in Pepce v soboto, 18. marca v Kalina dvorani, na West 52 St., v sredini Clark in Storer Ave.

Na ta dan bo ravno god vseh Jožetov in Pepc in vem da bo do tudi Anzli in Francelin tam za god. Ves prebitek gre za slovenski narodni dom. Igrale se bodo karte in Mr. Carl Samanich bo kazal svoje slike, vse neveste, ki so se v kratkem poročile, in kazal bo tudi slike iz Floride in Kube kjer se sedaj nahaja njegovog soproga Mrs. Ella Samanich na počitnicah. O

bilo sreča ji želi celi ženski odsek, da pride zdrava in srečna nazaj. In tudi upamo, da ne bo pozabilna prinesi nazaj kake debele pomaranče, in da iz Kube prinese kake debele fige ali rožice.

Na veselici bo ženski odsek preskrbel pristne domače klobase in tudi za ženje bo vsega dovolj, da se bodo lahko zavrteli in kakšno pesem zapeli Jožetom in Pepcam.

Torej na svodenje v soboto, 18. marca, v Kalina dvorani. — Carolina Valentine.

Novi dom na zapadni strani

Iz zapadne strani se malo obglasim. Čas je že, da tudi mi malo pričnemo, ker spomlad je že za petami, mi pa še vedno mislimo, da smo v sredini zime. Kar se tiče zemljišča na W. 68. in Denison je že kupljeno in vse listine bodo urejene prav hitro, in sedaj bo treba zanimanja.

Rad bi vedel kaj je po volji. Saj sami veste, da za vse nikdar ne bo, in če hočemo enkrat dosegeti naš cilj moramo skupno delovati, in malo si bome moralni tudi samo žrtvovati.

Bratje in sestre, da se pripravimo za balinjanje bomo morali tako daleč prišli, bodimo složni ker v složnosti je moč. Sedaj bo treba poslopje popraviti da bo odgovarjalo naselbini. Treba se bo poprijeti. Pa ni treba misliti, naj dajo tisti ki se za to zanimajo. Pravilno bi bilo, da bi vsi pomagali, neben se ne bi smeli edreči, samo malo več zanimanja in korajže, pa bomo šli naprej, da nas ne bodo po drugih denovih brcali kot berače.

Najprej smo se jezili na Slovake, potem na Nemce, sedaj na vsakega. Pa bomo lahko rekli, Čebe, vsi nas-preganjajo iz ene-

ga kraja v drugega. Torej sedaj je čas, da se sporazumemo. Ni treba biti tako natančni, bo boljše za vse. Kar se tiče poslopja, bo boljši kot se ljudje mislijo. Nam ne bo treba misliti na večjo dvoranjo ker meri 40 x 30 in je zadostna za našo naselbino.

Toraj pozivam celo naselbino na skupno sodelovanje. —

Josip Frank, zastopnik,

IZ JULIJSKE KRAJINE

Divjaštvo

Iz Čepovana poročajo o divjaštvu, ki je razburilo vso tamšnjo okolico. Konec januarja proti večer so se vrnili iz Gorice naborniki. Kakor pri vseh naborih so bili tudi naši fantje dobre volje, nekoliko korajžni, to da dostojni. Ustavili so se v gostilni Šavle v Tesnem. Nenadoma je prihrumel med nje domači orožni brigadir, pograbil nabornika Cirila Alberta Bratuzja iz znane Žepovče družine v Dolu, ga vrgel na tla in začel biti po njem s stolico. Počneje ga je pretepjal še zunaj na cesti, dokler fant ni ves okrvavljen obležal. Zaradi poškodb — udrla se mu je tudi kri za ušes — je ležal ubogi Ciril ves teden v postelji. Ker je višja oblast podvzela strogo preiskavo in smo prepričani, da bo krivda pravično kaznovana, se nočemo spuščati v neprijetne podrobnosti. Naj samo omemimo ijudski glas, da gre v zadevi za odklonjenje ljubezen.

60.000 vojaških obvezancev letnika 1901 je na podlagi uradnega razglasa poklicanih na orožne vaje, ki se bodo pričele sedaj. Pozneje bodo baje poklicani še drugi ležniki.

Grahovo v Baški dolini.

Koncem januarja je umrl po daljši in mučni bolezni tukajšnji gostilničar in lesni trgovec g. Anton Rutar, star 66 let. Bil je delaven in podjeten gospodar, skrben oče in značajen mož, ki je daleč na okoli užival ugled.

Lože pri Vipavi

Pred nedolgom je neznan zlobne porezal posestniku A. Čečku okrog 250 mladih trt in nekaj sadnega drevja. Prizadeti trije občutno škodo, ker so bile trte v najboljšem stanju. Vse kaže, da je bilo zlodejstvo izvedeno iz osebnega scvrščstva in nizkega maščevanja. Žal, da se v naših krajih večkrat dobijo taki breskveni ljudje, ki brez lastne koristi škodujejo svojemu bližnjemu. Zejeti je, da bi prišli v moja žena in otroci so znani pod tem imenom. L. 1936 pa sem se naturaliziral pod imenom Pokar. Moja žena ima bančno vlogo in hišo pod imenom Pon in moji otroci se zovejo v šoli Pon. Kako naj uredim to zmešnjavo?

Odgovor: Sami ste krivi svoje zmede. Predpostavljamo, da ste povedali resnico glede poroke, ko ste zaprosili za državljanstvo. Vaša žena naj zaprosi za državljanstvo pod imenom, ki ste ga rabili ob naturalizaciji, in na to spremite vse svoje legalne papirje v tem smislu. Naj se posvetuje z odvetnikom v tem pogledu.

Vprašanje: Prišel sem v Združeno državo 1. 1918 kot mornar in tri leta sem delal kot mor-

v v Canado in tam zaprositi za vizo?

Odgovor: Ne. Takozvano nadsko pred-izpitno postopanje velja samo za može in žene, ako druga polovica ima ameriško državljanstvo. Ker pa je vaša žena legalno v tej deželi, vendarle uživate neko prednost. Ako imate zadostni denarji in je položaj kvote vaše rojstne dežele ugoden, morete iti v Cubo in tam zaprositi za kvoto. Vaša žena naj izpolni tiskovino Form 575, ki

Richard Voss

55

PAVEL IN JUDITA

ROMAN

NEUTEŠENE LJUBEZNI

Zvečer se je sluzinčad zbrala v prostorni poselski izbi. Dekle so predle, fantje rezljali. In vsi so klepetali. O dolomitskih pravljicah, o pustolovčinah kmetov iz gozgov, o pastirjih in lovecih. O padcih in nesrečah, bajkah o duhovih — in ljubezenskih zgodbah. Poslednji mladi ljudje niso samo pripovedovali, ampak tudi doživljali. Martin je bil med fanti edini, ki se še ni nikoli ljubimkal. Saj je vendar vedel: pošteno ljubimkanje med dvema mladima človekoma privede na domu kraljevske žene vselej do ženitve.

Kar je šla Judita v pozni jeseni na visoko planino in kar se je poslovil od nje mladi Benečan, se je čudno izpremenila. Sama se je tega zavedela in se je temu upirala, toda čutila je, da je njen boj zaman.

Kaj je bilo z njo?

Kakšna skrinvostna sila je počasi dobila oblast nad njenim prostim in močnim srecem?

Če je sedela pri svojih statvah se ji je utegnilo zgoditi, da je združnil čolniček iz njenih nikdar počivajočih rok, in najpridnejša med ženskami je obsedela brez dela, zatopljena v globoke misli.

In ko se je zdramila iz njih, se je iznenada prestrašila, kar bi se bila prebudila iz hudi sanj. Če je v takih trenutkih prisla ta ali ona dekla, da bi jo kaj vprašala, se je ni upala nagovoriti, ampak jo je le plašno pogledala. Tiho je izginila iz izbe in šepetaje povedala drugim: "Ne motite je. Svoje temne ure ima spet."

In svoje temne ure je imela spet Judita, kadar je zvečer padel na lesketajoč se belino bledi mrak, pogasil ves lesket, zavil nebo in zemljo v megleno noč in napolnil človeško dušo s hrepnenjem.

In zlasti ker je bila duša ženska, samotna v svojem najglobljem dnu. Tem samotnejša, čim ponosnejša je in čim močnejša je bila videti. Zakaj ure v takih dušah so še temnejše, hrepene se močnejše.

Po čem je hrepela Juditina duša?

Judita ni vedela pravega imena za to hrepnenje in ga tudi iskala ni. Ni vedela, da je to, kar ji je prineslo temne ure v globoko osamljenost, njenovo vroče hrepnenje. Vsakogar, ki bi jii bil to rekel in razložil, bi bila jezno zavrnila. Samo sebi bi bila prezirala, če bi se zavedala vzroka svoje izpremembe.

Ni bila več mlada. In prav zato, ker ni bila več mlada —

krat, ko se trgajo plazovi. Ostal ozdravila našo ljubo gospo." Martin je bil tisti, ki je hotel poromati za Judito Platterjevo.

"Kadar bo spet pomlad . . ." Toda preden je bila spet pomlad, je prišla za domačijo pod Kraljevskimi stenami noč, ki je prinesla njeni gospodarici poslednje. Bila je obenem poslednja noč življenja Judite Plattereve.

Ali pa dokler se ona premagana ne bo moral umakniti . . . Boj med njima ni bil morda boj med duhovnikom in kristjanom, ampak boj med moškim in žensko. Veliki boj obeh spolov je bil, krvav boj med dvema človekom.

Ona se je pokazala, da je močna, ona ženska! Kako pa bo, če —

In o besedi "če" in o tem, kaj se bo zgodilo z njo, je začela premišljati Judita Platterjeva v vseh teh temnih urah, ki so postajale bolj in bolj njeni dnevi, njeni noči brez spanja, ko je morala postajati brez dela in brez obstanka, ko je bila vse bleda in bedna, da je hodila okoli z ohromelimi udi in ohromelimi duhom. In njeni zvesti služičad je stikala glave in šepetal: "Bolna je!"

Bolna? Judita Platterjeva? Kraljevska žena bolna? Ta združava in močna ženska bolna? In sicer ne na telesu, ampak na duši. In to naj bo mogoče!

"Ko bo spet pomlad, pojdem na božjo pot h Krvavečemu srcu Marijnemu v Dolomitih pod Schlernom, ki se po njem imenuje naša kapelica. Daroval bom dobrski nebeski kraljici srebrno srce in dve voščenki. Potem bo

Ljubljena je bila!

Šla je ven v zimsko noč. Hotela je skloniti svoj obraz k temni zemlji in gledala je kvišku v zvezdno nebo. Sami sebi je hotela lagati in morala je zadušiti svoj krik, ki je morala z njim priznati, da čuti Boga.

Ljubljena je bila!

Toda kaj je pomenila ljubezen dobrega mladeniča v primisli s tem, kajor jo je neko ljubil nekdo drugi? In vendar jo je zapustil, jo je izdal. Mrtev je bil zanjo. Mrtev je moral zanjo ostati . . . .

Kakor bi mogli mrtvi vstati samo na sodni dan! V temnih urah, ki so prihajale čedalje bolj pogosto, so jo zgrabiли bojzen, strah, groza. Da ta mrtvec ne bo zanjo vstal še pri poslednji sodbi.

Ali naj bo ona sodnica? Ona, ki se je sama čutila krivo! Zajak za Judito Platterjevo je priznala tudi ura, ko je spoznala:

Ko si poljubila poslavljajoče-

ga se na ustnice, nisi v njem po-

ljubila Barbara Bossija, ampak Roka Ennskega.

Po tem novem spoznanju, ki je dalo spoznati Juditi tudi njeni slabosti, njeni ženskosti, je začutila izpremembo, ki se je v njej dogajala, tudi v svojem občutju do patra Pavla.

Zaradi nje je prišel iz Rima — to je zdaj dobro vedela! — v samostan Nevo Štifta. Zaradi nje se dal pregnati v dolomitsko divjino k bratovščini spokorjencev. Zaradi nje je ostal, zaradi nje bo ostal, dokler —

Do kdaj?

Zmeraj in zmeraj to vprašanje! To vprašanje v naraščajoči vznemirjenosti, v naraščajočem strahu pred odgovorom.

Ostal bo, dokler se ne bo utrudil od dolge, naporne poti od zavetišča grešnikov, ki je po njegovi zaslugu postal svetnišč, do njenih visav, ob najbolj divjem vremenu, ob viharju in zatemih, v meglenih nočeh in ta-

moralu zakopati v grob vse, kar no obleko, da bi ji raztrgala obvezo z oči, ko hoče pogledati božjega sodnika in maščevalca strošne mogočnosti.

Ko je vstala od mrtvih, se ta žena ne meni za to, kar se dogaja z nebom in zemljo, kaj se godi s pogubljenimi in blaženimi.

Zanjo ni Odrešenika. Ni potrebnega Odrešenika in Zveličarja! Tudi ne posredovalca med seboj in sodnikom. Ne prosi matere Sinu človekovega, ki ima zaradi svojega sina krvaveče srce in se zdaj drhte privija k kolenu njega, ki je Bog, Bog je, kazni, maščevanja. Njegova dvignjena roka ne blagosavlja in ne kaže k nebesom, ampak preklinja, uničuje, meče nazaj v grobove.

Pater Pavel je risal:

"Iz naročja zemlje, ki se je ob zvoku pozavn iz neba prihajajočih kerubinov razpočilo, se je izvilo žersko telo. Bilo je le eno izmed trum vstajajočih. Njegovi udje so bili zaviti v mrtvaške prte in sivo platno je po-krivalo obraz in glavo.

Njenega obraza ne morem videti. Toda vem: ni obraz moje matere. Šele zdaj vem! Iz razpokane prihaja, kakor bi se iz nje iztrgala, kakor bi jo gnala božja sils, kakor bi jo gnal vihar, ki razdira grobove.

Njeno telo je še od smrti otrplo. Obe roki je iztegnila pred se v glavo je vrgla nazaj, da strmi njen zagrnjeni obraz kvišku. Nobena roka se ne gane, da bi jo rešila, da bi ji odvila grob-

Naprodaj ali se za-menja

V najem

V najem se odda stanovanje,

4 sobe, kopalnica in garaga. —

Vpraša se na 1011 East 64 St.

OLD PEOPLE find way to keep breath wholesome

Halitosis (bad breath) quickly yields to Listerine, safe antiseptic and deodorant

Either because of stomach disturbances, food fermentation, or the wearing of false teeth, old people frequently have halitosis (bad breath). No wonder others consider them a nuisance.

But now Science has found that the regular use of Listerine will often overcome offensive mouth odors due to the fermentation of tiny bits of food on mouth, teeth, or dental plates surfaces.

This safe antiseptic and quick deodorant works quickly. It cleanses mouth, teeth, and gum surfaces. Helps fermentation and putrefaction, a major cause of odors, and then counteracts the odors themselves.

Try using Listerine every two or three days. See how much more wholesome it leaves your mouth. How it sweetens your breath. Larbert Pharmacal Co., St. Louis, Mo.

Don't offend others - Check halitosis with LISTERINE

Courtesy

Avoid Accident

Cleveland Police Dept.

THE AWFUL PRICE YOU PAY FOR BEING NERVOUS

Check Below And See If You Have Any Of The Signs

Quivering nerves can make you old and haggard looking, cranky and hard to live with—make you irritable, nervous and rob you of good health, good times and joy.

Don't let yourself "go" like that. Start taking a good, reliable tonic—one made especially for women. And could you ask for anything whose effects have been better proved than Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound?

Let the wholesome herbs and roots of Pinkham's Compound help Nature calm your shrieking nerves, tone up your system, and relieve distress from female functional disorders.

Make a note NOW to get a bottle of this time-proven Pinkham's Compound TODAY

Without fail from your druggist. Over a million women have written in letters reporting their success.

For over 60 years Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound has helped countless women go "milding thru" trying ordeals.

Why not let it help YOU?

Enakopravnost

Da preženemo dolgčas se največkrat zatečemo k čitanju knjig. Naslednje knjige imamo še v zalogi:

LUCIFER — TARZAN, SIN OPICE — TARZAN IN SVET

Te knjige razprodajamo dokler so v zalogi, po 10c vsako. Pošiljamo tudi po pošti. Za poštino je pridejati 10c za vsako knjigo. Pošljete lahko znamke za naročilo.

Poslužite se te izredne prilike in pišite po knjige dokler so še v zalogi.

ENAKOPRAVNOST

6231 St. Clair Avenue.—Cleveland, Ohio

Uporabljajo ga po vsem svetu izza 1867

NIKDAR PREJ NISEM TRPELA VSLED PRSNEGA PREHLADA. MIŠICE V PRSIH ME TAKO BOLE, DA NE MOREM DOBITI NITI MINUTE ODDIHA.

JAZ POZNAM NAJBOLJE SREDSTVO ZA VNTE MIŠICE. PAIN-EXPELLER! DOBRO SE NAMAŽI Z NJIM, PA SE BOŠ CUDIL, KAKO TI BO ODLEGLO.

Uporabljajo ga po vsem svetu izza 1867

NIKDAR PREJ NISEM TRPELA VSLED PRSNEGA PREHLADA. MIŠICE V PRSIH ME TAKO BOLE, DA NE MOREM DOBITI NITI MINUTE ODDIHA.

JAZ POZNAM NAJBOLJE SREDSTVO ZA VNTE MIŠICE. PAIN-EXPELLER! DOBRO SE NAMAŽI Z NJIM, PA SE BOŠ CUDIL, KAKO TI BO ODLEGLO.

Uporabljajo ga po vsem svetu izza 1867

NIKDAR PREJ NISEM TRPELA VSLED PRSNEGA PREHLADA. MIŠICE V PRSIH ME TAKO BOLE, DA NE MOREM DOBITI NITI MINUTE ODDIHA.

JAZ POZNAM NAJBOLJE SREDSTVO ZA VNTE MIŠICE. PAIN-EXPELLER! DOBRO SE NAMAŽI Z NJIM, PA SE BOŠ CUDIL, KAKO TI BO ODLEGLO.

Uporabljajo ga po vsem svetu izza 1867

NIKDAR PREJ NISEM TRPELA VSLED PRSNEGA PREHLADA. MIŠICE V PRSIH ME TAKO BOLE, DA NE MOREM DOBITI NITI MINUTE ODDIHA.

JAZ POZNAM NAJBOLJE SREDSTVO ZA VNTE MIŠICE. PAIN-EXPELLER! DOBRO SE NAMAŽI Z NJIM, PA SE BOŠ CUDIL, KAKO TI BO ODLEGLO.

Uporabljajo ga po vsem svetu izza 1867

NIKDAR PREJ NISEM TRPELA VSLED PRSNEGA PREHLADA. MIŠICE V PRSIH ME TAKO BOLE, DA NE MOREM DOBITI NITI MINUTE ODDIHA.

JAZ POZNAM NAJBOLJE SREDSTVO ZA VNTE MIŠICE. PAIN-EXPELLER! DOBRO SE NAMAŽI Z NJIM, PA SE BOŠ CUDIL, KAKO TI BO ODLEGLO.

Uporabljajo ga po vsem svetu izza 1867

NIKDAR PREJ NISEM TRPELA VSLED PRSNEGA PREHLADA. MIŠICE V PRSIH ME TAKO BOLE, DA NE MOREM DOBITI NITI MINUTE ODDIHA.

JAZ POZNAM NAJBOLJE SREDSTVO ZA VNTE MIŠICE. PAIN-EXPELLER! DOBRO SE NAMAŽI Z NJIM, PA SE BOŠ CUDIL, KAKO TI BO ODLEGLO.

Uporabljajo ga po vsem svetu izza 1867

NIKDAR PREJ NISEM TRPELA VSLED PRSNEGA PREHLADA. MIŠICE V PRSIH ME TAKO BOLE, DA NE MOREM DOBITI NITI MINUTE ODDIHA.

JAZ POZNAM NAJBOLJE SREDSTVO ZA VNTE MIŠICE. PAIN-EXPELLER! DOBRO SE NAMAŽI Z NJIM, PA SE BOŠ CUDIL, KAKO TI BO ODLEGLO.

Uporabljajo ga po vsem svetu izza 1867

NIKDAR PREJ NISEM TRPELA VSLED PRSNEGA PREHLADA. MIŠICE V PRSIH ME TAKO BOLE, DA NE MOREM DOBITI NITI MINUTE ODDIHA.

JAZ POZNAM NAJBOLJE SREDSTVO ZA VNTE MIŠICE. PAIN-EXPELLER! DOBRO SE NAMAŽI Z NJIM, PA SE BOŠ CUDIL, KAKO TI BO ODLEGLO.

Uporabljajo ga po vsem svetu izza 1867

NIKDAR PREJ NISEM TRPELA VSLED PRSNEGA PREHLADA. MIŠICE V PRSIH ME TAKO BOLE, DA NE MOREM